

Izazovi ujednačivanja opisa digitalnog sadržaja

RAJKA GJURKOVIĆ GOVORČIN; KAROLINA HOLUB; DINA MAŠINA

Knjižnice grada Zagreba; Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu; Knjižnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

rajka.govorcin@kgz.hr; kholub@nsk.hr; dinam@hazu.hr

O metapodacima

- ❑ „podaci o podacima” predstavljaju osnovu svakog informacijskog sustava
- ❑ knjižnični katalogi posjeduju dugu povijest u teoriji i praksi izrade bibliografskog zapisa koji opisuje jedinicu u zbirci
- ❑ u sustavu digitalne knjižnice imaju zadatak pomoći u pronalaženju, identificiranju, odabiru i pristupu relevantnim informacijama o objektu, pristupu samome objektu i povezati podatke

Vrste metapodataka

Deskriptivni	naslov, autor, predmet, materijalni opis, impresum itd. - interoperabilnost
Administrativni -tehnički, za zaštitu, upravljanje pravima	vrsta datoteke, veličina datoteke, format, datum izrade, uvjeti korištenja, prava, upravljanje datotekama za dugoročnu pohranu itd. -interoperabilost
Strukturalni	povezanost i odnosi između dijelova jedinice - navigacija

Nacrt za opis

- Zadatak je ispitati i ispitivanjem otkriti ili identificirati nacrt ujednačenoga opisa digitalnog sadržaja prema analizi uzoraka i
- usporediti s preporukama strukovnih smjernica, standarda i Pravilnika o preporučenim osnovnim elementima opisa.
- Analize kataložnih opisa pokazuju da u bogatoj shemi metapodataka katalogizatori upotrebljavaju tek manji broj elemenata podataka.

Learning from Artifacts: Metadata Utilization Analysis

Dr. William E. Moen
Texas Center for Digital Knowledge
University of North Texas
Denton, Texas
940-565-3563

wemoen@unt.edu

Dr. Shawne D. Miksa
Texas Center for Digital Knowledge
University of North Texas
Denton, Texas
940-565-2445

smiksa@unt.edu

Amy Eklund
Serhiy Polyakov
Gregory Snyder
Texas Center for Digital Knowledge
University of North Texas

ABSTRACT

Describes the MARC Content Designation Utilization Project, which is examining a sample set of metadata records at a large scale to determine the amount of use of metadata in digital libraries.

Categories and Subject Descriptors

H.3.6 [Information Storage and Retrieval]: Library Automation—MARC; E.1 [Data Structures]: Records—MARC

2. THE RESEARCH PROJECT

The Institute of Museum and Library Services (IMLS) awarded a Digital Investigation Grant to the Texas Center for Digital Knowledge. The metadata utilization project is an empirical investigation of the use of MARC's rich and granular metadata elements. A primary goal of this research is to develop methodologies and procedures for accurately assessing the utilization of elements in a particular metadata scheme within a specific community of users.

54 milijuna zapisa | WorldCat. 2006.

- 21 polje (12,6%) ponavlja se u 90% zapisa
- 110 polja (66%) javlja se manje od 1%

some practical or utilitarian purpose. We assert that metadata records can be characterized as artifact of a metadata creation

investigation into the use of such a rich metadata scheme to provide empirical evidence of the utility or cost/benefits of such

Suradnja

projekt Znameniti i zaslužni Hrvati

ustanove:

Knjižnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Knjižnica grada Zagreba

Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

usklađivanje i izrada metapodatkovnih profila za:

Rukopis

Knjigu

Zbirku

Projekt

Zbirka originalnih rukopisa / Dragutin M. Domjanić

Autor	Domjanić, Dragutin (12. 9.1875.–07. 6.1933.)
Izdanje	Elektroničko izd. izvornika nastalih od 1925-1931.
Nakladnik	Zagreb : Knjižnice grada Zagreba, 2010.
Nakladnički niz	Iz opusa Dragutina Domjanića • Digitalizirana zagrebačka baština
Napomena o izvoru naslova	Stv. nasl. s naslovnice.
Napomena	Korisnička kopija u mrežnoj verziji.
Kratki sadržaj	Sedamnaest pjesama, od kojih je petnaest svojom rukom, plavom tintom, napisao Dragutin Domjanić, a dvije su napisane strojopisom. Sve je pjesme Domjanić potpisao te zapisao datum pisanja. Petnaest je pjesama napisano hrvatskom kajkavskom književnom jeziku, a dvije na štokavskom standardu. Devet pjesama nije objavljeno u knjizi Domjanićeve poezije: "Mesečina", "Balada", "Badnja noć", "Sence", "V jesen", "Po snegu diši...", "V cvetu", "Star kurje", "V nedelju".
Vrsta datoteke	Korisnička kopija; razlučljivost 400 dpi u formatu JPG (24.3 MB). • Digitalna matrica; izvornik digitaliziran u razlučljivosti 400 dpi u formatu TIFF (1.67 GB); skenirano prema standardu Kodak Q13 color separation guide and scale.
Zahtjevi sustava	Microsoft Silverlight.
Jezik	hrvatski
Reprodukcija publikacije	[Zbirka originalnih rukopisa] / Dragutin M. Domjanić. Zagreb, 1925-1931. [Knjiga]
Standardni broj	ISBN 978-953-6499-61-8
Baza	Digitalne zbirke
	Sadržaj (19)
	https://digitalnezbirke.kgz.hr/?object=info&id=18229

Digitalne zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

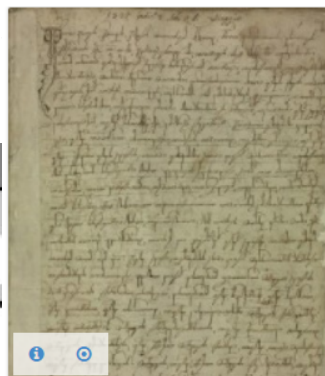
Naslovnica Zbirke Tematski portali Virtualne izložbe O portalu

Metapodaci Puni tekst

Pretraživanje metapodataka

 Traži

Razvod Istarski.

Naslov	Razvod Istarski.
Materijalni opis	35 listova ; 33 x 23 cm.
Napomena	1546. • Glagoljička kurziva s latinskim rubnim bilješkama dodanim od kasnije ruke (17. ili 18. st.)
Signatura	R 3677
Sadržaj	Anepigraf. Sadržaj utvrđivanje granica između posjeda akvilejskog patrijarha, Mletaka, pazinskog kneza i druge vlastele u Istri. • L. 1: (Počinje): V ime otca i sina i duha svetago - Amen. Let ot roistva našega isukrsta č.t.i.d. (1325) indicion dz (8) meseca mae dan d (5) v pondele. V to vrime gospodujušču knezu Albrehtu Metlike i Pazina ... • L. 34r (Završava): I ja pop Levac Križanić kanonik žminski i tinanski ocit oblašću alsku i c.s. nodar verovane činim kako jesam ispisal ovi instrument ... I na toi ime i zlamene moie običaino i navadno postavih u krepost više pisanoga pred svedoki kako je zgora.
Jezik	hrvatski
Pismo	glagoljica
Format	image/jpeg
Vrsta	rukopisi
	digitalizirana građa
	tekst
Projekt	Pilot projekt digitalizacije građe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
Predmet	Istra
Zbirka	Zbirka rukopisa i starih knjiga NSK • Gajeva knjižnica
Prava	Slobodan pristup. Sva prava pridržana.
Identifikatori NSK	NSK 000840368
	http://digitalna.nsk.hr/?object=info&id=14780

DiZbi.HAZU | Digitalna zbirka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Metapodaci Puni tekst

Pretraživanje metapodataka

Pismo "Dragom G. profesoru"

Naslov	Pismo "Dragom G. profesoru"
Autor	Matoš, Antun Gustav
Vrijeme nastanka	1908.
Materijalni opis	2
Zbirka	Književna ostavština A. G. Matoša
Predmet-opći pojam	Hrvatska književnost
Jezik	hrv
Tip građe	tekst
Vrsta građe	rukopis
Jedinica HAZU	Odsjek za povijest hrvatske književnosti
Signatura / Inventarni broj	HR HAZU/172 - 29/1390
Licencije	Creative Commons - Attribution, Non-Commercial, No Derivatives (BY-NC-ND)
	http://dizbi.hazu.hr/object/25890

Primjeri opisa rukopisa u digitalnim zbirkama

Postupanje s digitalnom građom : opis i objekt

Metapodatkovne sheme za opis digitalne građe

- ❑ Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
 - ❑ MARC 21, EDM, PPIAK, objedinjeno izdanje ISBD-a
 - ❑ Administrativni (tehnički, autorskopravni itd.) metapodaci

- ❑ Knjižnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
 - ❑ UNIMARC, ISBD, PPIAK, objedinjeno izdanje ISBD-a
 - ❑ Administrativni (tehnički, autorskopravni itd.) metapodaci

- ❑ Knjižnice grada Zagreba
 - ❑ UNIMARC, PPIAK, objedinjeno izdanje ISBD-a
 - ❑ Administrativni (tehnički, autorskopravni itd.) metapodaci

Nacrt profila za rukopis

datum izrade objekta, veličina objekta, normirani podaci o imenima, pravima, uvjetima korištenja, jeziku, pismu, vremenu, predmetu, formatu, vrsti građe, imatelju, prethodnom vlasniku, materijalu, tehnici, EU vrsti, uvezu itd.

MARC 21, UNIMARC, DC, polja za prikaz na portalu

FMT	BK
LDR	00000nam a2200217 i 4500
001	000050332
003	HR-ZaNSK
008	911127s1689 ci 0 hrv
035	9 (HR-ZaNSK)50385
035	9 (HR-ZaNSK)911127110
035	a (HR-ZaNSK)000050332
040	a HR-ZaNSK b hrv c HR-ZaNSK e ppiak
0410	a hrv
044	a ci c hr
080	a 886.2-13
084	a 212-8c q HR-ZaNSK
1001	a Gundulić, Ivan
24510	a Osman : b spievaonie Gosp. Giua Frana Gundulichia, vlastelina Dubrovackoga, pripisan po Stiepu Vize Valovichia.
260	c Mieseza Marza godiscta 1689.
300	a 220 listova ; c 8*.
500	a Rukopis
981	p CRO r HRB
8524	j R 4.109
876	e RK-C
8860	2 unimarc b 00533iam0 2200193 450
SYS	000050332

Primjer zapisa za rukopis u katalogu NSK

Nacrt profila za knjigu

00000iam0|2200000..|450|
001 11017842
010 ## a 978-953-337-037-8
100 ## a 20110215d2014 mma0hrva01010101ba
101 0 # a hrv
135 ## a vrcn 024macda
a vzcن 024mpabp
200 1 # a Malo zercalo naroda slavjanskoga
b Elektronička građa
e (izvadjeno iz slovačke čitanke)
f [JKS]
205 ## a Elektroničko izd. izvornika objavljenog 1845.
210 ## a Zagreb
c Knjižnice grada Zagreba
d 2014
225 2 # a Ilirci
v 12
a Digitalizirana zagrebačka baština
i Knjige
v 79
304 ## a Stv. nasl. s naslovnice
307 ## a Korisnička kopija u mrežnoj verziji
U sastavljanju djela Kukuljević se ugledao na slovačku literaturu koja je veličala slavenstvo. Pisana u obliku pitanja i odgovara, knjižica pokušava odgovoriti na
330 ## a temeljna pitanja o povijesti Slavena, o njihovom mjestu među ostalim europskim narodima, o vjeri starih Slavena, o narodnim slavenkim običajima. Tim se djelom Kukuljević priključio drugim ilircima u veličanju slavenske uzajamnosti i uopće kulta Slavena.
336 ## a Korisnička kopija; razlučljivost 400 dpi u formatu JPG (21.54 MB)
a Digitalna matrica; izvornik digitaliziran u razlučljivosti 400 dpi u formatu TIFF (1.16 GB); skenirano prema standardu Kodak Q13 color separation guide and gray scale
337 ## a Microsoft Silverlight
410 # 1 1 001572000529 (Ilirci [Nakladnički niz])
1 001301003968 (Digitalizirana zagrebačka baština [Nakladnički niz])
455 # 1 1 001303000085 (Malo zercalo naroda slavjanskoga : (izvadjeno iz slovačke čitanke) / [JKS] [Knjiga])
607 ## 3 Slaveni - povijest
700 # 1 3 00112011071 (Kukuljević Sakcinski, Ivan)
856 4 # u <http://kgzdz.b.arhivpro.hr/?kdoc=11017842>
999 ## 9 13

veličina datoteke, datum izrade objekta, normirani podaci o pravima, uvjetima korištenja, imenima, vremenu, jeziku, pismu, EU vrsti, predmetu, imatelju, naslovu, formatu itd.

MARC 21, UNIMARC, DC, polja za prikaz na portalu

Primjer zapisa za digitalnu reprodukciju u knjižničnom sustavu KGZ-a

```
Dump
OsnovniPodaci | Napomene | Napomene i priliv | Naslovi | Odgovornosti | Sadržajna obrada | Veze | Ostalo
MFI:133144
<900> 139400
<946> ^1003764
<909> 2
<980> HAZU
<98> ^4IZD
<100> 20131223
<903> 077190
<908> ^4FND
<90> ^6S^42^21
<960> 01
<990> ^aČA-017-015
<990> ^aPA-017-015
<990> ^aA-017-015
<990> ^aA1-017-015
<99> ^64^b567339^a2014-03-28^cA-017-015
<99> ^b567340^a2014-03-28^cČA-017-015
<99> ^b567341^a2014-03-28^cPA-017-015
<99> ^b571813^a2014-10-22^cA1-017-015
<200> 0^9015^aKnj. 17(2013)^gglavni i odgovorni urednik Nenad Cambi
<205> ^9300
<210> ^d2013
<11> ^a05708958
<102> ^aHR
<10> ^ahrv
<10> ^aeng
<215> ^a360 str.^cilustr.^d24 cm
<998> ^b017-015
<320> ^aSummaries ; Sažeci
<320> ^aBibliografija iza svakog rada i uz tekst
<702> ^3000139^aCambi^bNenad
<46> ^1003764
<97> Kristina Polak-Bobić 2013
<1> 133296
<619> ^4902
<910> 2014-02-10
```

datum izrade objekta, veličina objekta, normirani podaci o imenima, vremenu, pravima, uvjetima korištenja, jeziku, pismu, predmetu, formatu, vrsti građe, imatelju, materijalu, tehnicu, EU vrsti, jedinstvenom naslovu, uvezu, itd.

MARC 21, UNIMARC, DC, polja za prikaz na portalu

Primjer zapisa za knjigu u programu ISIS (Knjižnica HAZU)

Nacrt profila za zbirku

normirani podaci o imenima, jeziku, pismu, predmetu, datumu, pravima, uvjetima korištenja, imatelju, formatu, podređenoj/nadređenoj zbirci; podaci o količini zapisa, biografskoj povijesti i upravnim podacima, povijesti arh. fonda, sadržaju itd.

MARC 21, UNIMARC, DC, polja za prikaz na portalu

Naziv	Gajeva knjižnica
ID	
Varijantni naziv	Ostavština Ljudevita Gaja Knjižnica Gajeva Gajeva zbirka
Ustanova (imatelj)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica (Zagreb)
Početna godina uspostave	1893.
Vrsta zbirke	digitalna zbirka
Vrsta građe zbirke	kartografska građa knjige karte
Vrste formata	image/jpeg
Naziv analogne zbirke	
Dostupnost sadržaja	
Opis	Ostavština Ljudevita Gaja koju je otkupila Kraljevska sveučilišna knjižnica 1893. godine. Ostavštinu je popisao Gajev najstariji sin Velli
Nadređena zbirka	Ostavštine
Napomena	

Primjer zapisa za zbirku u sustavu digitalne knjižnice NSK

Nacrt profila za projekt

Naziv projekta	Znameniti i zaslužni Hrvati
Datum početka	2016
Datum završetka	2017
ID	
Izvor sredstava	Zaklada Adris
Napomena	i <input type="text"/> ⚙
Opis	<input type="text"/>
Skraćeni naziv	<input type="text"/>
Sredstva	<input type="text"/>
Status projekta	traje i <input type="text"/>
URL projekta	<input type="text"/>
Ustanova	<input type="text"/>
Voditelj	Juričić, Vedrana i <input type="text"/>
Vrsta projekta	jednogodišnji projekt i <input type="text"/>

normirani podaci o imenima, jeziku, datumu, pismu, imatelju itd.

DC, polja za prikaz na portalu

Primjer zapisa za projekt u sustavu digitalne knjižnice NSK

Umjesto zaključka : izazovi

- ❑ različiti postupci opisa digitalne građe
- ❑ mogućnost dodavanja potrebnih elemenata opisa u profilu
- ❑ bibliografski zapis u formatu MARC promatra se kao rezultat ukupnog postupka katalogiziranja, a taj postupak obuhvaća odluke stručnjaka za obradu, odluke organizacija iz kojih dolaze i mogućnosti automatiziranih sustava u kojima rade
- ❑ kompleksnost opisa građe u digitalnoj knjižnici, ponovna upotreba podataka za razmjenu

Hvala na pažnji!